

SÖKANDE

Deloitte AB, 556271-5309

Ombud: Advokat Ulf Hökeberg
Advokatfirman Fylgia KB
Box 55555
102 04 Stockholm

MOTPART

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet, 202100-0829
Box 2218
103 15 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2015-10-30	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

YRKANDEN M.M.

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet (Statens inköpscentral) genomför en ramavtalsupphandling benämnd "Managementtjänster 2014 – Verksamhets- och organisationsutveckling, dnr 96-28-2014". Upphandlingen genomförs som ett selektivt förfarande enligt 4 kap. 1 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Vid anbudsansökningstidens utgång den 8 september 2014 hade anbudsansökningar kommit in från 38 företag. Beslut om urval, selektering, fattades den 12 november 2014. Genom beslutet inbjöds tio andra anbudssökande än Deloitte AB (Deloitte) att komma in med anbud. Enligt tilldelningsbeslut den 13 januari 2015 erbjöds åtta anbudssökande att teckna avtal.

Deloitte yrkar att upphandlingen görs om. Till stöd för sin talan anför Deloitte bland annat följande.

Upphandlaren bryter i den pågående upphandlingen mot bestämmelserna i LOU och direktiv 2004/18/EG om offentlig upphandling, särskilt mot de grundläggande gemenskapsrättsliga principerna som styr offentlig upphandling; principerna om likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och icke-diskriminering, som dessa kommit till uttryck i 1 kap. 9 § LOU.

Upphandlaren har i flera avseenden gjort felaktiga prövningar i samband med kvalificering och urval, vilket medfört att bolaget inte inbjudits att lämna anbud i upphandlingen.

De felaktigheter som förekommit under upphandlingen är av sådan art och omfattning att förfarandet är oförenligt med gällande upphandlingslagstiftning.

Bolaget riskerar att lida skada genom de felaktigheter som förekommit vid upphandlingen.

Ansökningsinbjudan

Upphandlingen genomförs med tillämpning av selektivt förfarande, vilket innebär att förfarandereglerna i 1-14 kap. LOU är tillämpliga. Av upphandlaren ansökningsinbjudan framgår bland annat att referensbilaga 1-5 ska

bifogas anbudsansökan (s. 1), att det högsta antal anbudssökanden som skulle inbjudas att lämna anbud var 10 (s. 5), att det är fråga om betydande belopp för uppdrag (s. 5), samt att den maximala avtalstiden för ramavtalet uppgår till 48 månader, dvs. fyra år (s. 6-7). I punkt 2.7 i ansökningsinbjudan anges förutsättningarna för kvalificering (punkt 2.7.1) och urval (punkt 2.7.2). I punkt 3.3.6 i ansökningsinbjudan anges bland annat att anbudssökande ska styrka sin förmåga att utföra tjänster inom upphandlingens omfattning genom en redovisning av referensuppdrag. Detta skulle göras genom blanketter, kallade referens 1-5. I ansökningsinbjudan anges bland annat följande angående referenser (se punkt 3.3.6.1).

"Referensuppdragen ska ha genomförts under de fem (5) senaste kalenderåren räknat från dagen för inlämnande av anbudsansökan och vara avslutat.

Respektive uppdrag ska ha fakturerats för minst 500 000 SEK.
[...]

Varje referensuppdrag är inriktat mot ett specifikt behov som beskrivs under rubriken 'Krav på uppdraget' i respektive blankett. Det är detta behov som respektive referensuppdrag ska avse. Det faktiska uppdraget, som anbudssökande verkligen genomfört, kan ha varit mer omfattande än vad som beskrivs i respektive referensuppdrag.

Referensuppdragen ska ha utförts av anbudssökande eller underleverantör som anbudssökande åberopat för uppfyllande av kravet på yrkesmässig kapacitet. I dessa fall ska blankett/bilaga Intyg underleverantör vara ifylld med åberopande av yrkesmässig kapacitet.

Varje referensuppdrag består av ett antal obligatoriska krav. Dessa beskrivs i respektive blankett (Referens) under rubriken 'Obligatoriska moment'. Uppdraget ska ha omfattat samtliga obligatoriska moment för att godkännas.

Utöver de obligatoriska momenten finns ett antal tillkommande moment för varje referensuppdrag. Dessa beskrivs i blanketten under 'Matris tillkommande moment'. Referenskunden ska i matrisen ange vilket/vilka av de tillkommande momenten som ingått i uppdraget eller om moment inte ingått. Varje tillkommande moment som ingått poängsätts. Poängsättningen framgår av respektive referensuppdrag nedan.

[...]

Om ett referensuppdrag saknar uppgifter eller innehåller otydliga uppgifter kan Statens inköpscentral komma att stryka uppgiften eller bedöma uppgiften på minst förmånliga sätt för anbudssökande utan att begära förtydligande eller kompletteringar. Det kommer således inte att vara en fördel att medvetet utelämna vissa uppgifter.

Referensuppdragen ska redovisas genom bilagda blanketterna, Referens 1-5, för respektive referensuppdrag. Respektive ifylld blankett ska undertecknas av både den anbudssökande och referenskunden.

Sammanlagt 54 poäng kan maximalt erhållas för samtliga fem (5) referensuppdrag."

Denna ansökan om överprövning avser huvudsakligen felaktigheter från upphandlarens sida hänförliga till flera anbudssökandes uppgifter i refe-

rensblankett 5, således vad som kallas referens 5, för vilket det anges bland annat följande (se punkt 3.3.6.6).

"Blankett referens 5 ska fyllas i enligt anvisningarna.

Varje tillkommande moment ger 1 poäng. Maximalt 8 poäng kan erhållas för referensuppdraget."

Av referensblankett 5 framgår bland annat att det ska lämnas "Benämning och kort beskrivning av uppdragets omfattning". På s. 2 i blanketten redovisas "Krav på uppdraget", varmed avses referensuppdraget, enligt följande.

"Bakgrunden är att kunden har infört eller planerar att införa ledningssystem, t.ex. enligt ISO-standard eller motsvarande, för hela eller valda delar av verksamheten.

Leverantörens uppdrag ska ha omfattat att stödja kunden att genomföra detta utvecklingsarbete avseende ledningssystem. Referenskunden bedriver i huvudsak en tjänsteverksamhet. "

Innebörden av kravet på referensuppdraget är således att uppdraget måste ha omfattat utvecklingsarbete avseende införande eller planering av införande av ledningssystem.

Vidare anges i referensblanketten "Obligatoriska moment" och "Matris tillkommande moment", vilket även angetts i ansökningsinbjudan punkt 3.3.6.1 Undertecknande och datering ska ske på blankettens s. 3.

Upphandlarens förtydligande av ansökningsinbjudan

Till upphandlaren inkom ett flertal frågor och i förevarande mål är svaret på fråga 18 särskilt intressant, eftersom det hänför sig till referens 5, Ledningssystem.

Fråga:

"Är följande en korrekt tolkning avseende referens 5, Ledningssystem? För att det ska vara möjligt att alla tillkommande moment har ingått i uppdraget så måste uppdraget ha omfattat både miljö- och kvalitetsledningssystem. Om referensuppdraget avsåg miljöledningssystem så kan inte tillkommande moment 3 (...utbildning avseende kvalitetsledningssystem) ha ingått i uppdraget. Om referensuppdraget avsåg kvalitetsledningssystem så kan inte tillkommande moment 2 och 4 ha ingått i uppdraget. "

Upphandlarens publika svar:

"Ja, ett kombinationsuppdrag är en grundförutsättning för full poäng. "

Genom detta svar tydliggjorde upphandlaren således att åberopat referensuppdrag måste omfatta både kvalitetsledningssystem och miljöledningssystem för att kunna erhålla maximala åtta poäng.

I kombination med hur kravet på uppdraget utformats i referensblankett 5 innebär detta sammantaget att referensuppdraget – för erhållande av maximala åtta poäng – måste ha omfattat utvecklingsarbete avseende införande eller planering av införande av både kvalitetsledningssystem och miljöledningssystem.

Även svaret på fråga 15 är av intresse.

Fråga:

"Under 3.3.6.1 Referenser anges att respektive uppdrag ska ha fakturerats för minst 500 000 SEK. Vidare i samma paragraf sägs att det faktiska uppdraget som anbudssökande verkligen genomfört kan ha varit mer omfattande än vad som beskrivs i respektive referensuppdrag. Finns det krav på att den delen som beskrivs i referensuppdraget uppgår till minst 500.000 kr eller kan det totala uppdraget motsvara den angivna beloppsgränsen? "

Upphandlarens publika svar:

"Det är de, på blanketten i förhand angivna, obligatoriska och eventuellt tillkommande moment som kryssats och intygats "Har ingått" som avses.

Samtliga dessa moments omfattning ska sammanlagt ha fakturerats för minst 500 000 SEK."

Upphandlarens tilldelningsbeslut och beslut om selektering

Upphandlarens beslut om tilldelning meddelades den 13 januari 2015. Som bilaga (omfattandes 18 sidor) till det beslutet finns upphandlarens beslut om selektering. Där framgår att vid anbudstidens utgång den 8 september 2014 hade 38 företag lämnat in anbudsansökningar, varav bolaget var ett.

Resultatet av upphandlarens selektering, som detta mål handlar om, framgår av underlaget för beslutet om selektering. Där framgår att tio anbudssökande erhöll maximala 54 poäng, tre anbudssökande erhöll 53 poäng, Bolaget erhöll 50 poäng och två anbudssökande erhöll lägre poäng.

Det har emellertid förekommit ett flertal felaktigheter vid upphandlarens selektering och urval av anbudssökande. Dessa felaktigheter, som redovisas nedan, har medfört att bolaget inte inbjudits att lämna anbud i upphandlingen.

Huvudsakliga felaktigheter i upphandlingen

Bolaget har uppmärksammat att upphandlaren bedömt elva anbudsansökningar felaktigt och här nedan redovisas dessa felaktigheter för respektive anbudssökande, varefter resultatet sammanfattas.

Accenture AB

Accenture AB beskriver referensuppdraget på följande sätt.

"Konsultstöd ledningssystem – Projektledning och implementering av ett certifierat ledningssystem för [maskerat; bolagets anm.] har ca 300 anställda och är en tjänsteverksamhet. "

Av denna beskrivning framgår genom angivande av "ett certifierat ledningssystem" att det inte kan vara fråga om något kombinationsuppdrag. Vidare anges inget om att miljö- eller kvalitetsledningssystem ingått i referensuppdraget. Utifrån detta skulle ansökan i nu aktuell del rätteligen inte tilldelats några poäng avseende moment nr 2, 3 och 4 under "Matris tillkommande moment" och således endast högst 5 poäng, vilket resulterar i sammantaget 51 poäng för Accenture AB.

Capgemini Sverige AB

Capgemini Sverige AB beskriver referensuppdraget på följande sätt. "[Maskerat; bolagets anm.] Uppdraget har omfattat införande och utveckling av ledningssystem för miljö, kvalitet och arbetsmiljö samt utförande av olika åtgärder för driften av ledningssystemet".

Detta uppdrag, som även omfattar driften av ledningssystemet, har pågått under lång tid, ca 4,5 år, och till ett belopp om ca 1,3 Mkr. Av upphandlaren svar på fråga 15 framgår att samtliga obligatoriska och tillkommande moment i referensblankett 5 måste ha ingått i referensuppdrag 5 för minst 500 000 kr.

Mot bakgrund av ovanstående är det inte sannolikt att fakturering i detta fall skett med minst 500 000 kr avseende obligatoriska och tillkommande moment i referensblankett 5. Med utgående från detta är ska-kravet i punkt 3.3.6.1 i ansökningsinbjudan inte uppfyllt, varför referensuppdraget rätteligen skulle ha strukits och ansökan förkastats.

IBM Svenska Aktiebolag

IBM Svenska Aktiebolag beskriver referensuppdraget på följande sätt. "Konsultstöd ledningssystem – Projektledning och implementering av ett certifierat ledningssystem för [maskerat; bolagets anm.] har ca 300 anställda och är en tjänsteverksamhet. "

Av denna beskrivning – som är ordagrant densamma som avseende Accenture AB – framgår – genom angivande av "ett certifierat ledningssystem" – att det inte kan vara fråga om något kombinationsuppdrag. Vidare anges inget om att miljö- eller kvalitetsledningssystem ingått i referensuppdraget. Utifrån detta skulle ansökan i nu aktuell del rätteligen inte tilldelats några poäng avseende moment nr 2, 3 och 4 under "Matris tillkommande moment" och således endast högst 5 poäng, vilket resulterar i sammantaget 51 poäng för IBM Svenska Aktiebolag.

Influence AB

Influence AB beskriver referensuppdraget på följande sätt.

"[Maskerat; bolagets anm.] Konsultstöd ledningssystem – Projektledning och implementering av ett certifierat ledningssystem för [maskerat; bolagets anm.] som har ca. 300 anställda och är en tjänsteverksamhet". Av denna beskrivning – som är i det närmaste ordagrant densamma som avseende Accenture AB och IBM Svenska Aktiebolag – framgår genom angivande av "ett certifierat ledningssystem" – att det inte kan vara fråga om något kombinationsuppdrag. Vidare anges inget om att miljö- eller kvalitetsledningssystem ingått i referensuppdraget. Utifrån detta skulle ansökan i nu aktuell del rätteligen inte tilldelats några poäng avseende moment nr 2, 3 och 4 under "Matris tillkommande moment" och således endast högst 5 poäng, vilket resulterar i sammantaget 51 poäng för Influence AB.

PA Consulting Group Aktiebolag

PA Consulting Group Aktiebolag beskriver referensuppdraget på följande sätt. "Ledningssystem. WSP Sverige har bistått [maskerat; bolagets anm.] med managementstöd för att införa miljöledningssystem och kunskap kring kvalitetssystem och integrering av olika verksamhetssystem. " [Maskerat; bolagets anm.]

Av denna beskrivning framgår att uppdraget avser införande av miljöledningssystem, men inte införande av kvalitetsledningssystem. Utifrån detta skulle ansökan i nu aktuell del rätteligen inte tilldelats några poäng avseende moment nr 3 under "Matris tillkommande moment" och således endast högst 7 poäng, vilket resulterar i sammantaget 53 poäng för PA Consulting Group Aktiebolag.

Preera AB

Preera AB:s referensblankett saknar datering vid anbudssökandens underskrift, varför referensuppdraget liksom för anbudssökande 4CStrategies AB rätteligen skulle ha strukits. Preera AB skulle därför inte ansetts kvalificerat. Dessutom kan konstateras att av Preera AB:s beskrivning av referensuppdraget framgår att uppdraget avser ett säkerhetsledningssystem, således har varken ett miljö- eller kvalitetsledningssystem ingått i referensuppdraget.

Syntell AB

Syntell AB beskriver referensuppdraget på följande sätt.

"Project manager Global management System (GMS) Projektet utfördes på [maskerat; bolagets anm.] ledningsnivå och avsåg utveckling och införande av [maskerat; bolagets anm.] affärsledningssystem innehållande ett antal ledningssystem."

Av denna beskrivning framgår att det uppdraget avser är införande av ett affärsledningssystem, men det anges inget om att varken miljö- eller kvalitetsledningssystem ingått i referensuppdraget. Affärsledningssystem

kan inte certifieras. Utifrån detta skulle ansökan i nu aktuell del rätteligen inte tilldelats några poäng avseende moment nr 2, 3, 4 och 8 under "Matris tillkommande moment" och således endast högst 4 poäng, vilket resulterar i sammantaget 50 poäng för Syntell AB.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB beskriver referensuppdraget på följande sätt.

" [Maskerat; bolagets anm.] Utvecklande av lednings-, övervaknings- och rapporteringssystem med tillhörande kvalitetssystem för utsläpp av koldioxid och handel med utsläppsrätter "

Beskrivning avser system för utsläpp av koldioxid och handel med utsläppsrätter, vilket enligt uppgift från Naturvårdsverket inte kan certifieras. Varken miljö- eller kvalitetsledningssystem har således ingått i referensuppdraget. Utifrån detta skulle ansökan i nu aktuell del rätteligen inte tilldelats några poäng avseende moment nr 2, 3, 4 och 8 under "Matris tillkommande moment" och således endast högst 4 poäng, vilket resulterar i sammantaget 50 poäng för Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB.

KPMG AB

KPMG AB beskriver referensuppdraget på följande sätt.

"[Maskerat; bolagets anm.]; Uppdatera och verksamhetsanpassa MLS, integrera kraven på Bra Miljöval, stötta vid internrevision, säkra fortsatt certifiering enl. ISO 14001."

Av beskrivning framgår att referensuppdraget inte omfattar utvecklingsarbete i samband med införande eller planering av införande av kvalitetsledningssystem och miljöledningssystem. Vidare framgår att referenskunden redan var certifierad, varför referensuppdraget knappast kan ha innefattat stöd till kunden i samband med certifiering. Utifrån detta skulle referensuppdraget rätteligen ha strukits och ansökan förkastats. Om det ändå föreläggat förutsättningar att godta ansökan skulle den i nu aktuell del rätteligen inte tilldelats några poäng avseende moment nr 8 under "Matris tillkommande moment" och således endast högst 6 poäng, vilket resulterar i sammantaget 52 poäng för KPMG AB, eftersom KPMG AB redan erhöll poängsdrag med 1 poäng vid upphandlarens prövning avseende referensuppdrag 5.

Sigma IT & Management Sweden AB

Sigma IT & Management Sweden AB beskriver referensuppdraget på följande sätt.

"Etablera gemensamma processer för [maskerat; bolagets anm.] Ett ledningssystem skapades med en organisation för utv. av gemensamma arbetssätt samt en plan för kvalitetsarbetet framåt. "

Av beskrivningen framgår genom angivande av "ett ledningssystem" – att det inte kan vara fråga om något kombinationsuppdrag. Vidare anges inget om att referensuppdraget inte avser något miljöledningssystem. Utifrån

detta skulle ansökan i nu aktuell del rätteligen inte tilldelats några poäng avseende moment nr 2 och 4 under "Matris tillkommande moment" och således endast högst 6 poäng, vilket resulterar i sammantaget 51 poäng för Sigma IT & Management Sweden AB, eftersom Sigma IT & Management Sweden AB redan erhöll poängsdrag med 1 poäng vid upphandlarens prövning avseende referensuppdrag 4.

Connecta AB

Connecta AB beskriver referensuppdraget på följande sätt.

"Strategiskt och operativt stöd samt projektledning i utveckling av processororienterat ledningssystem för verksamheten inom [maskerat; bolagets anm.] fastigheter inom [maskerat; bolagets anm.]"

Av denna beskrivning framgår att varken miljö- eller kvalitetsledningssystem ingått i referensuppdraget. Utifrån detta skulle ansökan i nu aktuell del rätteligen inte tilldelats några poäng avseende moment nr 2, 3 och 4 under "Matris tillkommande moment" och således endast högst 5 poäng, vilket resulterar i sammantaget 50 poäng för Connecta AB, eftersom Connecta AB redan erhöll poängsdrag med 1 poäng vid upphandlarens prövning avseende referensuppdrag 4.

Sammanfattning

Ovanstående prövning resulterar i att urvalet skulle ha gett följande.

Kvalificerade anbudssökandes namn	Totalpoäng
1. Ekan Aktiebolag	54
2. Karlöf Consulting AB	54
3. PA Consulting Group Aktiebolag	53
4. Accenture AB	51
5. IBM Svenska Aktiebolag	51
6. Influence AB	51
7. Syntell AB	50
8. Sigma IT & Management Sweden AB	51
9. Deloitte (Bolaget)	50
Connecta AB	50
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB	50
10. The Boston Consulting Group Nordic AB	48
11. Tieto Sweden AB	45

Endast utifrån detta framgår att bolaget rätteligen haft en realistisk möjlighet att inbjudas att lämna anbud om prövningen av ansökningarna genomförts på ett så objektivt och korrekt sätt som kan förväntas.

Flera av anbudssökandenas beskrivningar av åberopat referensuppdrag är sådana att detta medfört en skyldighet för upphandlaren att närmare kontrollera vad referensuppdraget innefattat, särskilt som upphandlaren i svar på fråga 18 i kombination med vad som anges i referensblanketten tydliggjort att referensuppdraget måste ha omfattat utvecklingsarbete

avseende införande eller planering av införande av både kvalitetsledningssystem och miljöledningssystem för att full poäng skulle kunna tilldelas ansökan. Dessutom har anbudssökande i flera fall i referensbilaga 5 uttryckligen angett att fråga är om "ett" ledningssystem, vilket utesluter sådant kombinationsuppdrag som krävs för erhållande av maximala åtta poäng. Den ovan lämnade redovisningen visar att flertalet anbudssökanden i flera avseenden sannolikt har lämnat felaktiga uppgifter i referensbilaga 5 genom att påstå att moment ingått, när så inte varit fallet. Upphandlaren hade skyldighet att särskilt kontrollera de referensuppdrag som återopats av Accenture AB, IBM Svenska Aktiebolag, Influence AB, Syntell AB, Sigma IT & Management Sweden AB, Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB, Connecta AB, Capgemini Sverige AB och Preera AB. Om det då visat sig att anbudssökande lämnat felaktiga uppgifter borde den ansökan förkastats.

Oavsett vilket, så kan knappast rättelse göras genom att prövningen av ansökningarna görs om, eftersom anbud lämnats och tilldelning skett, varigenom den absoluta sekretessen upphört att gälla. Upphandlingen måste därför göras om.

Statens inköpscentral bestrider bifall till ansökan och anför bland annat följande.

Statens inköpscentral behandlar samtliga anbudssökande och anbudsgivare konsekvent lika. Om en leverantör inte uppfyller ställda krav utesluts denne eller mister poäng helt enligt upphandlingsunderlaget. Principerna om likabehandling, proportionalitet och transparens i 1 kap. 9 § LOU har följts i upphandlingen. De anbudssökande som har erbjudits lämna anbud uppfyller de obligatoriska kraven och har bäst kravuppfyllnad.

Generellt om bedömningen av referenser

Statens inköpscentral vill inledningsvis poängtera att det är den upphandlande myndigheten som enligt 11 kap. 3 § LOU bestämmer vilka kriterier och regler som ska tillämpas vid valet av anbudssökande. I denna upphandling har Statens inköpscentral valt att använda referenser som intygar huruvida moment har ingått i anbudssökandens tidigare uppdrag eller inte. Tillkommande moment poängsätts. Referensblanketten undertecknas av företrädare för referenskunden, anbudssökanden samt i förekommande fall underleverantör. Dessa intygar att uppgifterna är korrekta. Statens inköpscentral anser att anbudsansökningarna har bedömts korrekt, sakligt och likabehandlande utifrån vad som framgår av ansökningsinbjudan samt vad som gäller enligt LOU.

Benämningen/beskrivningen av referensuppdraget

Detta stycke kommenterar bolagets avsnitt angående anbudssökandena Accenture AB, Capgemini Sverige AB, IBM Svenska Aktiebolag, Influence AB, PA Consulting Group Aktiebolag, Preera AB, Syntell AB, Öhrlings PriceWaterHouseCoopers AB, KPMG AB, Sigma- IT & Management Sweden AB och Connecta AB. Statens inköpscentral har ingen skyldighet att bedriva ytterligare efterforskningar i vad respektive referensuppdrag har innehållit. Vidare har Statens inköpscentral saknat anledning att anta att de uppgifter som Deloitte pekar på i sin inlaga skulle vara felaktiga eller att undertecknarna skulle fara med osanning. Statens inköpscentral har därför utgått från att uppgifterna är korrekta och sanningsenliga. Det kan också konstateras att inget av Deloitte's påståenden kan beläggas ens i senaste inlagan. Enligt praxis skulle Deloitte behöva visa motsatsen. Se exempelvis Kammarrätten i Stockholms dom den 5 maj 2014 i mål nr 127-14. I flera fall har Deloitte i sin inlaga jämfört den inledande benämning och korta, beskrivning av respektive referensuppdrag med poängsatta tillkommande moment. Ingenstans i ansökningsinbjudan framgår dock att bedömning skulle ske mot bakgrund av benämningen/beskrivningen eller att det skulle vara den texten i sig som poängsätts. Tvärtom är texten begränsad till maximala 200 tecken. Syftet med benämningen/beskrivningen är att referenskundens kontaktperson ska kunna förstå och intyga vilket faktiskt uppdrag det rör sig om. Det rör sig således om slutsatser eller snarare spekulationer som Deloitte gör utifrån vad som saknas i en text som redan från början är begränsad och inte ska bedömas. Mot Deloitte's påstående står de undertecknade referensblanketterna vilkas riktighet det saknas anledning att ifrågasätta. Det kan också tilläggas, utifrån den publika kommunikation genom "frågor och svar" som Statens inköpscentral haft med leverantörer under upphandlingen, att ingen annan har gett uttryck för uppfattningen att ansökningsinbjudan ska läsas på det sätt som Deloitte gör gällande.

Beloppet

Detta stycke kommenterar Deloitte's avsnitt angående anbudssökanden Capgemini Sverige AB. Bolaget menar att det är osannolikt att en annan anbudssökande uppfyllt kravet på att referensuppdrag ska ha fakturerats för minst 500 000 kr. Även mot detta påstående står den referensblankett som är undertecknad av företrädare för referenskundens kontaktperson respektive anbudssökande. Anledning saknas att betvivla beloppets riktighet.

Datering

Detta stycke kommenterar Deloitte's avsnitt angående anbudssökanden Preera AB, Deloitte anser att ett annat kvalificerat företag borde ha förkastats eftersom det i ett referensuppdrag saknas datering vid anbudssökandens underskrift. Det hänvisas till att en annan anbudssökande, 4G

Strategies AB, saknat motsvarande. Jämförelsen håller dock inte. 4C Strategies AB:s anbudsansökan innehöll ett antal brister beträffande de obligatoriska kraven, Därför avslogs den ansökan. Den anbudsansökan förkastades dock inte på grund av avsaknad av ett datum. Statens inköpscentral har av misstag skrivit att 4C Strategies AB:s referensuppdrag 4 stryks. Felskrivningen påverkar ändå inte selekteringsbeslutet. Ingen anbudssökande har uteslutits endast av den anledningen att det skulle ha saknats en datering vid namnunderskriften. Att förkasta en anbudsansökan enbart för att den skulle sakna ett datum för när anbudssökanden har undertecknat en referensblankett vore oproportionerligt eftersom uppgiften skulle vara av så pass marginell betydelse. Datering av namnunderskrift får heller inte förväxlas med angivande av datum för när referensuppdraget pågått. Det hade varit en helt annan sak om sådant datum hade saknats.

Ingen skada har lidits av Deloitte

Slutligen ska det kommenteras vad följderna av en hårdare granskning av uppdragets benämning/beskrivning skulle leda till för Deloitte. Nu bestrids det att det är så ansökningsinbjudan ska läsas, men skulle ansökningsinbjudan ändå hanteras på det sätt Deloitte gör gällande har ändå ingen skada lidits av Deloitte. Enligt Deloitte:s egen referensbilaga 5 har dess uppdrag handlat om:

"Hjälpt [kunden] utveckla ledningssystem för produktionssortiment med policy, rutiner, mallar/dokument, process och kriterier för kvalitets- och riskbedömning, modell för reklamation."

I benämningen/beskrivningen nämns inget om framtagande av förankringsstrategi och kundens kommunikationsplan. Det nämns heller ingenting om genomförande av utbildning avseende kvalitetssystem och inget heller om stöd till kunden i samband med certifiering. Trots det är check-boxarna ikryssade för moment 1, 2 och 8. Statens inköpscentral anser att det räcker att check-boxarna är ikryssade för att Deloitte ska tilldelas dessa tre poäng. Men ska referensuppdrag 5 hanteras på det sätt Deloitte vill beträffande de andra anbudsansökningarna, skulle principen om likabehandling resultera i ytterligare 3 poängs avdrag för Deloitte vilket ger en total poängssumma på 47. Det är för låg poäng för att hypotetiskt erbjudas lämna anbud även om domstolen skulle utgå från att Deloitte:s nya egna poängsättning av de andra anbuderna vore korrekt. Eftersom Deloitte därmed inte kan anses ha lidit skada saknas skäl för ingripande enligt 16 kap. 6 § första stycket LOU.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är, enligt 1 kap. 9 § LOU, principerna om likabehandling, ickediskriminering, öppenhet (transparens), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU.

I en överprövningsprocess gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig, på ett klart och tydligt sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (RÅ 2009 ref. 69). Det är således Deloitte som har att visa att Statens inköpscentral har brutit mot de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU samt att Deloitte har lidit eller riskerar att lida skada till följd av detta.

Förvaltningsrättens bedömning

Deloitte har anfört att ett flertal anbudssökandes referensuppdrag saknar uppgifter utifrån den beskrivning som respektive anbudsgivare angett i sin anbudsansökan angående detta och det därför har ålegat Statens inköpscentral att kontrollera vad respektive referensuppdrag har innehållit.

Statens inköpscentral har bland annat anfört att de inte har skyldighet att bedriva ytterligare efterforskningar i vad respektive referensuppdrag har

innehållit. Bedömningen sker inte enbart mot anbudssökandes korta beskrivning som anges i bolagens ansökan.

Av referensblankett 5, framgår bland annat att det ska lämnas "Benämning och kort beskrivning av uppdragets omfattning." På sidan 2 i blanketten redovisas "Krav på uppdraget" varmed avses referensuppdraget, enligt följande.

"Bakgrunden är att kunden har infört eller planerar att införa ledningssystem t.ex. enligt ISO-standard eller motsvarande för hela eller valda delar av verksamheten. Leverantörens uppdrag ska ha omfattat att stödja kunden att genomföra detta utvecklingsarbete avseende ledningssystem. Referenskunden bedriver i huvudsak en tjänsteverksamhet"

Av punkt 3.3.6.1 framgår bland annat följande. "Respektive uppdrag ska ha fakturerat för minst 500 000 SEK.

Av de frågor som kom in angående referensuppdrag 5 framgår av svaret på fråga 18 att uppdraget ska ha omfattat både miljöledningssystem och kvalitetsledningssystem. Av fråga 15 ställdes frågan om det finns krav på att den delen som beskrivs i referensuppdraget uppgår till minst 500 000 kr eller om det totala uppdraget kan motsvara den angivna beloppsgränsen. Av svaret framgår att "det är de på blanketten i förhand angivna, obligatoriska och eventuellt tillkommande moment som kryssats och intygats "Har ingått" som avses. Samtliga dessa moments omfattning ska sammanlagt ha fakturerats för minst 500 000 SEK".

Förvaltningsrätten konstaterar att en upphandlande myndighet inte har skyldighet att kontrollera att uppgifter som lämnas i ett anbud i sig är riktiga, om inte omständigheterna i det enskilda fallet ger anledning att ifrågasätta detta, (se t.ex. Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 novem-

ber 2005 i mål nr 3243-04 och Kammarrätten i Göteborgs dom den 15 juli 2011 i mål nr 6417-6422-10). Dock får en upphandlande myndighet inte efterge eller bortse från sådana krav som uppställts i förfrågningsunderlaget, även om uppgifter blivit kända först i samband med överprövningsprocessen (jämför Kammarrätten i Göteborgs dom den 18 december 2009 i mål nr 4904-09).

Det finns i praxis ett visst utrymme för att också ett anbud bör godtas även om detta inte är optimalt utformat. Det krävs inte att anbudsgivaren ”ordagrant bekräftar det som efterfrågas i ett ska-krav” för att detta ska anses uppfyllt (jämför dom av Kammarrätten i Sundsvall den 18 maj 2011 i mål nr 319-321-11). Särskilt på punkter där oklarheter föreligger i förfrågningsunderlaget, bör räckvidden av det krav som anges i punkten i fråga inte vara alltför långtgående, se dom av Kammarrätten i Jönköping den 28 september 2011, mål nr 2176-11.

Förvaltningsrätten konstaterar att av referensblanketten framgår att man ska lämna en kort beskrivning av uppdragets omfattning. Det framgår inte av ansökningsinbjudan att bedömning ska ske enbart mot bakgrund av benämningen/beskrivningen eller att det skulle vara den texten i sig som poängsätts. Utformningen av kravet på uppdraget i referensblankett 5 medför enligt förvaltningsrättens mening inte att det krävs att anbudsgivaren ordagrant bekräftar det som efterfrågas i ett ska-krav för att kravet ska anses uppfyllt. Såsom bilagan utformats får det istället utifrån den kortfattade beskrivning som lämnats samt övrig information i ansökan gällande t.ex. yrkeserfarenhet och tidigare referensuppdrag göras en bedömning av om anbudsgivaren uppfyller ska-kravet.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser förvaltningsrätten att det inte har framkommit omständigheter som gett Statens inköpscentral anledning att närmare kontrollera riktigheten av lämnade uppgifter i referensblanketterna

avseende Accenture AB, Capgemini Sverige AB, IBM Svenska Aktiebolag, Influence AB, PA Consulting Group Aktiebolag, Preera AB, Syntell AB, Öhrlings PriceWaterHouseCoopers AB, KPMG AB, Sigma- IT & Management Sweden AB och Connecta AB.

Vad gäller att det i Preera AB:s referensuppdrag saknas datering vid anbudssökandens underskrift anser förvaltningsrätten att ingen ny uppgift tillförs när man skriver in ett datum för undertecknande. Detta eftersom datum för uppdragets bedrivande redan framgår liksom datum för undertecknande av referenskunden. Enligt förvaltningsrättens mening är därmed avsaknaden av ett datum i samband med att anbudssökanden har undertecknat en referensblankett av marginell betydelse och kan därmed inte innebära att anbudsansökan förkastas. Statens inköpscentral har anfört att de av misstag skrivit att 40 Strategies AB:s referensuppdrag 4 stryks. Förvaltningsrätten konstaterar att Statens inköpscentral anfört att 4C Strategies AB:s anbudsansökan innehöll ett antal andra brister och därför påverkar inte felskrivningen selekteringsbeslutet. Detta har inte bestridits av Deloitte.

Förvaltningsrätten finner därför att Statens inköpscentral inte brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. Deloitte's ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV3109/1A LOU).

Eva Bäckström

Rådman

Susanna Ewerlöf har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.